

Context social i gestió escolar

Codi: 102007
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Maribel García Gracia
Correu electrònic: Maribel.Garcia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rosa Maria Pallarés Mercader
Rosalina Alcalde Campos
Carme Sanjuán González

Prerequisits

No hi ha requisits previs, tot i que es recomana fer aquesta assignatura si l'alumne/a es matricula del pràcticum 1.

Objectius

L'assignatura Context Social i Gestió Escolar està orientada a comprendre les relacions entre educació i societat, i més particularment, la influència de les desigualtats socials i de l'entorn sobre l'alumnat i les escoles. Igualment, pretén donar una perspectiva global sobre el funcionament i organització dels centres educatius.

Està impartida per professorat de les àrees de Sociologia i Didàctica i Organització Educativa. El seu disseny i ubicació al Pla d'Estudis permet que estigui perfectament complementada amb l'assignatura Practicum I, i amb els continguts treballats a l'assignatura Contextos Educatius.

Objectius:

1. Analitzar la relació entre l'entorn social i l'escolar i les relacions socials que es produeixen en el si de l'escola.
2. Aplicar la perspectiva sociològica a l'anàlisi de la realitat educativa i dels diferents contextos socials.
3. Conèixer les funcions socials de la institució escolar i els efectes dels canvis (socials, culturals, demogràfics, etc.) sobre l'educació i l'escola.
4. Comprendre els factors de desigualtat social i els seus efectes sobre l'educació i el rendiment escolar.

5. Identificar les variables organitzatives que configuren un centre educatiu i la seva interrelació.
6. Comprendre les relacions entre els diferents plantejaments institucionals de centre i la dinàmica escolar.
7. Comprendre l'estructura organitzativa de l'escola.
8. Analitzar els principals òrgans de govern, participació i suport dels centres educatius.
9. Identificar els condicionants espacials, temporals i materials que influeixen en l'activitat educativa i la seva gestió.
10. Comprendre la importància de les relacions en el si de la comunitat escolar per assegurar la convivència i assolir els objectius que es planteja el centre.

Competències

- Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals multiculturalitat i interculturalitat discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.
- Crear i mantenir llaços de comunicació amb les famílies per incidir eficaçment en el procés educatiu.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de les escoles d'Educació Infantil i altres serveis d'atenció a la primera infància així com la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i esdeveniments de la institució a la qual es pertany.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les dades obtingudes en el diagnòstic socio-educatiu en el procés de planificació educativa.
2. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives del centre escolar.
3. Conèixer la natura de les qüestions més rellevants de les societats complexes en termes de gènere, edat, classe i ètnia i incorporar una lectura crítica respecte a les diverses formes de desigualtat i exclusió social.
4. Conèixer l'evolució històrica de la família, els diferents tipus de famílies, d'estils de vida i d'educació en el context familiar.
5. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.
6. Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
7. Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.
8. Identificar el marc d'autonomia del Mestre en la societat actual.
9. Identificar els processos de reproducció de la desigualtat educativa (classe social, gènere i ètnia).
10. Identificar la influència de la desigualtat social sobre l'alumnat i les dinàmiques dels centres educatius.
11. Reconèixer la importància de la participació de les famílies en el procés educatiu i en les dinàmiques institucionals.

Continguts

BLOC 1. ESCOLA I SOCIETAT

1. Funcions econòmiques i socials de l'escola
  - 1.1. Evolució de les formes de transmissió cultural: Reptes per la cohesió i l'equitat social

1.2. Funcions socials de l'educació: entre la reproducció i el canvi a través del currículum manifest i ocult

2. Diversitat i desigualtat. Classe, gènere, ètnia i territori

2.1. Segregació urbana, segregació escolar i immigració

2.2. Rendiment escolar i desigualtat social

2.3. Escola mixta versus escola coeducativa

2.4. Actituds de l'alumnat davant l'escola

3. Polítiques educatives i equitat social

3.1. Paradigmes educatius i el paper de l'Estat

3.2. Reformes educatives a Catalunya i Espanya

BLOC 2. ASPECTES BÀSICS DE LA ORGANITZACIÓ ESCOLAR

4. Elements per al·l'ànlisi de les institucions educatives

5. Els plantejaments institucionals del centre educatiu

5.1 Els plantejaments a llarg termini

5.2 Els plantejaments a mig termini

5.3 Els plantejaments a curt termini

6. Les estructures als centres educatius.

6.1 L'Estructura vertical:òrgans de gestió

6.2 L'Estructura horitzontal: agrupament d'alumnat i equip educatiu

6.3 L'Estructura de suport

Metodologia

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura són de tipus presencial, dirigit o supervisat i autònom:

- Les classes presencials estan dirigides per les professores de l'assignatura i es realitzen en els espais de la Facultat. Poden ser classes en gran grup o bé seminaris: la classe en gran grup permet l'exposició dels principals continguts i elements de discussió dels diferents blocs temàtics. Els seminaris són espais de treball, en grup petit, per analitzar i debatre les activitats proposades pel professorat, per tal de complementar les sessions teòriques. Els seminaris són d'assistència obligatòria. Els/les estudiants s'adscriuran a un dels tres grups programats a principi de curs.

- Les activitats supervisades per les professores fora de l'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, presencials i virtuals, que han de servir per resoldre dificultats, orientar tasques i assegurar la comprensió dels aprenentatges de l'assignatura.

- El treball autònom és el que realitza l'estudiant de forma independent i suposa la preparació de lectures, casos i altres tipus de tasques, exercicis o treballs, per tal de treure el màxim aprofitament de les sessions i assolir els objectius de l'assignatura

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Amb tot el grup classe	30	1,2	
Seminaris: Anàlisi de documents, articles, dades i filmacions .Elaboració de mapes conceptuais.	15	0,6	1, 7, 11
Tipus: Supervisades			
Acompanyament: Tutories de seguiment, d'avaluació formativa i de supervisió	30	1,2	
Tipus: Autònomes			
Estudi de la matèria, realització de les tasques encomanades i preparació de l'examen	75	3	1, 7, 11

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura Context Social i Gestió Escolar ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades. Igualment ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques.

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i final. Pel que fa a l'avaluació **continuada**, de tipus formatiu, es tindran en compte els diferents blocs de contingut i la seva orientació general:

- Pel que respecta al Bloc 1 (25 %) es considerarà: el lliurament d'un treball grupal sobre un dels temes de seminari (15%) i un treball individual sobre una lectura proposada (10%).
- Pel que respecta al Bloc 2 (25 %) cal lliurar 2 treballs (15%) plantejats pel professorat a classe i aportar les evidències (10%) sobre els seminaris.

La nota del treball grupal pot quedar matisada per les aportacions individuals.

L'avaluació **final** consta de dues proves escrites de caràcter final i sumatiu que inclou tots els continguts dels diferents blocs. Aquesta prova té una ponderació en l'avaluació final del 50 % (25% del Bloc 1 i 25% del Bloc 2).

Per tal de superar l'assignatura cal tenir una mitjana igual o superior a 5. Per poder fer la mitjana amb les activitats cal treure al menys un 5 en cadascuna de les evidències empíriques dels blocs que integren el sistema d'avaluació de l'assignatura.

L'assistència a classe és obligatòria, en cas contrari les activitats desenvolupades durant els seminaris es consideraran no presentades. Els estudiants que durant el curs haguin fet un seguiment adequat de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria, realitzant un treball autònom individual o referent alguna de les activitats lliurades o realitzades. S'haurà d'estudiar cada cas en funció de la situació de cada estudiant.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats avaluatives es lliuraran a l'estudiant mitjançant publicació dels resultats al moodle o a l'aula, en els 20 dies posteriors al seu lliurament. Un cop lliurades les qualificacions l'estudiant podrà fer la revisió de la nota en les hores que el professorat té destinades a tutories. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa de la mateixa.

Totes les activitats avaluables estaran sotmeses a criteris formals, entre ells ortografia, redactat i presentació. El professorat podrà suspendre o baixar la nota de l'activitat que consideri que no reuneixi uns mínims acadèmics en els aspectes esmentats.

Es tindrà en compte el rigor informatiu i la correcció conceptual, la claredat i la coherència expositiva (oral i escrita) i l'adequació i la correcció lingüístiques. Així mateix, es considerarà la participació, implicació i actitud dels alumnes durant el desenvolupament de les activitats i sessions d'aula.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat potserà retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits.

Recordem que, en el cas de la llengua catalana, a 1r i 2n curs es demana que l'estudiant tingui una competència lingüística equivalent al Nivell 1 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària; i que a partir del 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al Nivell 2 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària (més informació sobre aquests nivells a <http://www.uab.cat/web/els-estudis/-competencia-linguistica-1345698914384.html>)

La copia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que pot representar suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a.

Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_0_1.html).

Per obtenir més informació sobre els "Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació" aprovats per la COA a 28 de maig de 2015 i modificat a la Junta de Facultat del 6 d'abril del 2017 es pot consultar el següent document:
<http://www.uab.cat/web/informacio-academica/avaluacio/normativa-1292571269103.html>

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	50%	0	0	1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11
Seminaris Bloc 1	25%	0	0	6, 7, 8, 9, 10, 11
Seminaris Bloc 2	25%	0	0	2, 4, 5, 7, 8, 11

Bibliografia

Alegre, M. A. (Coord.) (2010). Les famílies davant l'elecció escolar. Dilemes i desigualtats en la tria de centre a la ciutat de Barcelona. Fundació Jaume Bofill, Col.Polítiques, 72.

Antunez, S.; (1993). Claves para la organización de centros escolares. Barcelona: Horsori.

Antunez, S. ; Gairín, J. (1996). Fundamentos y prácticas de la organización escolar. Barcelona: Grao.

Anyon, J. (1999). Clase Social y conocimiento escolar. Dins: Fernández Enguita, M. (comp.) Sociología de la educación. Textos fundamentales. Barcelona: Ariel.

Armengol, C., Pallarès, R.M.; Feixas, M. (2003). Seguint el fil de l'organització. Col.lecció Materials. Servei de Publicacions, Universitat Autònoma de Barcelona.

- Benito, R. y Gonzalez, I (2009). Processos de segregació escolar a Catalunya. Fundació Jaume Bofill. Col Polítiques 59
- Bonal, X. (2012) Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local. Fundació Jaume Bofill. Col. Polítiques 78
- Coronel, J.M.; López, J.; Sanchez, M. (1994). Para comprender las organizaciones escolares. Sevilla: Repiso.
- Dronkers, J. (2008), l'Educació com a pilar de la desigualtat. La política educativa europea: limitacions i possibilitats. Fundació Jaume Bofill, 2008.
- Fernández Palomares, F. (Coord)(2003). Sociología de la Educación. Madrid: Pearson.
- Gairín, J.; Darder, P. (Coord.) (1996). Organización de centros educativos. Aspectos básicos. Barcelona: Práxis.
- Garcia, M. (2003). El sistema de enseñanza como construcción histórica y social. A Fernández Palomares (Coord). Sociología de la educación. Madrid; Pearson. pp.87-114.
- Garcia, M (2013). Absentismo y abandono escolar. Madrid, Síntesis
- Gratacós, P. i Ugidos, P. (2011). Diversitat cultural i exclusió social. Dinàmiques educatives, relacions interpersonals i actituds del professorat. Fundació Jaume Bofill.
- Lorenzo, M (2011). Organización de centros educativos. Modelos emergentes. Madrid: La Muralla.
- Rist, R. (1991). Sobre la comprensión del proceso de escolarización: aportaciones de la teoría del etiquetado. Educación y Sociedad, 9.
- Santos, M. (2000). La escuela que aprende. Madrid: Morata.
- Taberner, J.(1999). Sociología y Educación. Tecnos: Barcelona.
- Tarabini, A (2012) Sociologia del curriculum i la praxi educativa. A J.M. Rotger (coord.) Sociologia de l'educació per a professorat d'educació secundària. El Roure: Barcelona

Websites

- Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya . <http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament>
- Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/menuitem.0abe0881c305d9a1c65d3082b0c0e1a0/?vgnextoid=JaumeBofill>. <http://www.fbofill.cat/>
- Ministerio de Educación Cultura y Deporte. <http://www.mecd.gob.es/ministerio-mecd/>
- Instituto Nacional de Evaluación Educativa. <http://www.mecd.gob.es/inee/portada.html>